

Syyskuun osavuosikatsaus 2026

Sivistys

TUUSULA

Elämisen taidetta

Sivistys

Sivistyksen toimialueen talouden toteutuminen 1-9/2026

Tuloslaskelma (1 000 €)	Tot. 1-9 2026	Tot. % 2026	Tot. 1-9 2025	Tot. % 2025	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 2026
TOIMINTATUOTOT	**13 365**	**78,8 %**	**11 837**	**70,7 %**	**17 466**	**16 966**	**16 966**
Myyntituotot	9 573	71,7 %	8 958	71,1 %	12 579	13 358	13 358
Maksutuotot	2 180	64,1 %	2 215	72,0 %	3 298	3 404	3 404
Tuet ja avustukset	1 464	3 079,8 %	527	66,9 %	1 356	48	48
Muut toimintatuotot	148	93,9 %	137	47,6 %	233	157	157
TOIMINTAKULUT	**- 96 157**	**73,5 %**	**- 94 476**	**73,7 %**	**- 126 112**	**- 130 799**	**- 129 812**
Henkilöstökulut	- 54 860	73,4 %	- 54 344	75,0 %	- 72 430	- 74 750	- 74 185
Palvelujen ostot	- 15 965	71,7 %	- 16 549	73,7 %	- 22 043	- 22 261	- 22 246
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 190	69,2 %	- 3 642	75,2 %	- 4 653	- 4 607	- 4 607
Avustukset	- 2 118	73,2 %	- 2 082	71,8 %	- 2 654	- 2 894	- 2 714
Muut toimintakulut	- 20 025	76,2 %	- 17 859	70,0 %	- 24 332	- 26 060	- 26 060
TOIMINTAKATE	**- 82 792**	**72,7 %**	**- 82 638**	**74,1 %**	**- 108 646**	**- 113 590**	**- 112 845**

Tammi-syyskuun ajanjaksolta talouden tasaisen toteutumisen vertailuluku on 75,0 prosenttia. Toiminnan tuottojen toteuma oli 78,8 prosenttia. Määrärahojen käyttöaste oli 73,5 prosenttia. Sitovan toimintakatteen toteuma oli 72,7 prosenttia.

Talouden toteutuminen ja ennuste

Sivistyksen toimialueen talous toteutui tammi-syyskuun aikana talousarvion mukaisesti. Toiminnan tuottojen toteuma oli 78,8 prosenttia. Määrärahojen käyttöaste oli 73,5 prosenttia.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminnan tuottojen toteuma oli 55,20 prosenttia. Määrärahojen käyttöaste oli 74,30 prosenttia. Toimintakuluissa ei ole ennustettavissa ylitystä. Uimahalli avattiin peruskorjauksen jälkeen 1.6.2026. Särmän nuorisotila avattiin syyskuun lopussa nuorille. Nuorisopalveluiden menot olivat tarkastelujaksolla alhaisemmat, koska henkilöstömenoja käytetään enemmän loppuvuodesta (Särmän vaikutus). Liikuntapaikkojen kunnossapitomenoissa on kasvua. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan toiminnan tuottojen toteuma oli 80,7 prosenttia. Hankkeista saadut avustukset nostavat toiminnan tuottojen määrää. Määrärahojen käyttöaste oli 73,4 prosenttia. Toimintakulujen ennustetaan alittavan talousarvion. Varhaiskasvatuksen palkkakustannuksissa ennustetaan saavutettavan noin 565 000 euroa säästöjä kesäpäivystyksellä, toimintakulttuurin muutoksella sijaiskulujen vähentämiseksi ja tehtävien uudelleen organisoinnilla. Konkreettisesti toimintakulttuurin muutos on tarkoittanut sitä, että on katsottu tarkemmin, milloin sijainen otetaan ja pidetään kirjaa sijaisten käyttämisestä. Lisäksi on jätetty täyttämättä muutamia tehtäviä loppuvuoden osalta. Avustuksissa ennustetaan saavutettavan säästöjä yksityisen kotihoidon tuessa 180 000 euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan käyttötalouden tuottojen ja kulujen toteutuminen 1-9/2026

Toimintatuotot ja -kulut yksiköittäin	Tot. 1-9/2026	Tot. % 2026	Tot. 1-9/2025	Tot. % 2025	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 2026	Ennuste/ MTA 2026
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	722	55,20 %	667	57,80 %	1 148	1 309	1 309	100,00 %
Toimintakulut	-8359	74,30 %	-7677	75,50 %	-10 219	-11 249	-11 007	97,80 %
Kulttuuri								
Toimintatuotot	423	59,00 %	368	56,00 %	717	717	717	100,00 %
Toimintakulut	-4601	75,30 %	-4442	74,30 %	-6027	-6108	-6108	100,00 %
Kirjasto								
Toimintatuotot	65	122,30 %	36	62,60 %	69	53	53	100,00 %
Toimintakulut	-1797	76,00 %	-1767	74,90 %	-2336	-2364	-2364	100,00 %
Museo- ja kulttuuripalvelut								
Toimintatuotot	196	53,50 %	183	56,00 %	354	367	367	100,00 %
Toimintakulut	-1628	77,40 %	-1521	77,00 %	-2042	-2103	-2103	100,00 %
IT-museo								
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-28	57,60 %	-6	11,40 %	-44	-49	-49	100,00 %
Tuusulan opisto, kuvataidekoulu ja taiteen perusopetus								
Toimintatuotot	162	54,40 %	149	54,60 %	295	297	297	100,00 %
Toimintakulut	-1177	71,70 %	-1153	70,20 %	-1649	-1641	-1641	100,00 %
Vapaa-aika								
Toimintatuotot	299	50,60 %	299	60,20 %	431	592	592	100,00 %
Toimintakulut	-3758	73,10 %	-3235	77,20 %	-4193	-5141	-4898	95,30 %
Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut								
Toimintatuotot	81	42,50 %	127	70,40 %	240	190	190	100,00 %
Toimintakulut	-1587	80,00 %	-1579	76,90 %	-2135	-1982	-1982	100,00 %
Uimahalli- ja terveysliikuntapalvelut								
Toimintatuotot	213	54,70 %	168	54,90 %	182	390	390	100,00 %
Toimintakulut	-1229	69,50 %	-752	81,10 %	-837	-1768	-1526	86,30 %
Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut								
Toimintatuotot	5	44,00 %	5	40,30 %	9	12	12	100,00 %
Toimintakulut	-942	67,70 %	-904	74,80 %	-1221	-1390	-1390	100,00 %

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan käyttötalouden tuottojen ja kulujen toteutuminen 1-9/2026

Toimintatuotot ja -kulut yksiköittäin (1 000 €)	Tot. 1-9/2026	Tot. % 2026	Tot. 1-9/2025	Tot. % 2025	TP 2025	MTA 2026	Ennuste 2026	Ennuste/ MTA 2026
KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	12 643	80,70 %	11 171	71,60 %	16 315	15 658	15 658	100,00 %
Toimintakulut	-87 798	73,40 %	-86 672	73,50 %	-115 738	-119 550	-118 805	99,38 %
Sivistyksen tukipalvelut								
Toimintatuotot	5 432	77,10 %	5 363	76,70 %	6 248	7 044	7 044	100,00 %
Toimintakulut	-4 576	68,00 %	-4 887	71,80 %	-6 527	-6 734	-6 734	100,00 %
Toimialueen hallinto								
Toimintatuotot		0,00 %	-14	0,00 %	-6			0,00 %
Toimintakulut	-348	46,00 %	-508	71,40 %	-643	-756	-756	100,00 %
Ruokapalvelut								
Toimintatuotot	5 432	77,10 %	5 378	76,90 %	6 255	7 044	7 044	100,00 %
Toimintakulut	-4 229	70,70 %	-4 379	71,90 %	-5 884	-5 978	-5 978	100,00 %
Varhaiskasvatus								
Toimintatuotot	1 522	74,90 %	1 584	77,90 %	2 352	2 034	2 034	100,00 %
Toimintakulut	-28 845	71,80 %	-28 942	73,40 %	-38 094	-40 162	-39 417	98,15 %
Kunnallinen varhaiskasvatus								
Toimintatuotot	1 523	77,10 %	1 584	80,20 %	2 267	1 976	1 976	100,00 %
Toimintakulut	-21 497	71,60 %	-22 276	73,10 %	-29 211	-30 007	-29 442	98,12 %
Esiopetus								
Toimintatuotot	-1	-1,10 %		0,00 %	85	58	58	100,00 %
Toimintakulut	-2 435	69,30 %	-1 657	68,70 %	-2 142	-3 513	-3 513	100,00 %
Yksityinen varhaiskasvatus								
Toimintatuotot		0,00 %		0,00 %	1			0,00 %
Toimintakulut	-4 913	74,00 %	-5 009	76,80 %	-6 742	-6 642	-6 462	97,29 %
Oppiminen								
Toimintatuotot	5 689	86,50 %	4 223	64,40 %	7 715	6 580	6 580	100,00 %
Toimintakulut	-54 377	74,80 %	-52 843	73,80 %	-71 116	-72 653	-72 653	100,00 %
Perusopetus								
Toimintatuotot	5 613	85,60 %	4 176	64,50 %	7 622	6 557	6 557	100,00 %
Toimintakulut	-47 902	74,80 %	-46 788	73,70 %	-63 027	-64 069	-64 069	100,00 %
Kasvun ja oppimisen tuki								
Toimintatuotot		0,00 %		0,00 %	2			0,00 %
Toimintakulut	-190	72,10 %	-256	64,80 %	-334	-263	-263	100,00 %
Lukio								
Toimintatuotot	75	333,90 %	47	51,20 %	91	23	23	100,00 %
Toimintakulut	-6 285	75,50 %	-5 800	74,60 %	-7 755	-8 322	-8 322	100,00 %

Talousarvion toiminnan tavoitteet ja toimintaympäristö

Sivistyksen toimialueeseen kuuluu seuraavat palvelualueet:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta:

- Sivistyksen tukipalvelut
- Varhaiskasvatus
- Oppiminen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta:

- Kulttuuri
- Vapaa-aika

Kuntastrategian vuositavoitteiden toteuma

Tuusulan kuntastrategiassa 2026–2029 on uudistettu sekä rakennetta, että sisällöllisiä valintoja ja painotuksia. Strategian kolmea kulmakiveä (Elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä, Elinvoiman edelläkävijä, Sivistyksen suunnannäyttäjä) edistetään kuuden valtuustokaudelle asetetun tavoitteen kautta. Nämä valtuustokauden tavoitteet konkretisoituvat toimintana niihin sidottujen vuositavoitteiden kautta. Vuositavoitteiden toteutumisen seuranta toteutuu neljä kertaa vuodessa, osavuosikatsauksittain.

Vuodelle 2026 on talousarviossa asetettu 11 vuositavoitetta, jotka raportoidaan kokonaisuutena sekä lautakunnissa että valtuustossa. Kunkin vuositavoitteen alla on osoitettuna ryhmä toimenpiteitä, joiden toteutumisella arvioidaan vuositavoitteessa onnistuminen. Toimialan vastuulla olevat vuositavoitteet sisältävät sekä kasvatus- ja sivistyslautakunnan että kulttuuri ja vapaa-aikalautakunnan alaisia toimenpiteitä.

Syyskuun lopun tilanteessa arvioidaan toimialan vastuulla olevista vuositavoitteista kaikkien toteutuvan kokonaisuutena suunnitellusti tämän vuoden aikana.

Raportointijaksolla toiminta on jatkunut pääosin vakiintuneena. Särmän tilat on otettu käyttöön syyskuussa ja toiminta uusissa tiloissa on käynnistynyt. Samalla on edistetty julkisten tilojen yhteiskäyttöä koskevia periaatteita sekä vahvistettu toimialueen sisäisiä yhteistyörakenteita. Särmän tilat mahdollistavat entistä tiiviimmän yhteistyön erityisesti varhaiskasvatus- ja nuorisopalveluiden välillä, ja oppimisen palveluissa yhteiskäytön tavoitteita edistetään sovittujen linjausten mukaisesti. Kulttuurin ja taiteen työ- ja kokoelmatilojen peruskorjaus Noppaan valmistui ja talo luovutettiin käyttäjille elokuun lopussa. Kokoelmatilojen kalustaminen on edennyt suunnitellusti. Kokoelmien muutto uusiin tiloihin on käynnissä, ja sen toteutus jatkuu vaiheittain useiden kuukausien ajan

Strategiaa toteuttavien ohjelmien edistyminen

Palveluverkkosuunnitelma (2019–2026)

Palveluverkkosuunnitelmaan liittyvä asukastilaisuus on pidetty tammikuussa Jokelan alueella. Palveluverkkoon liittyvää valmistelutyötä edistetään ja päivitetään edelleen strategian linjausten mukaisesti.

Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelma

Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelma vuosille 2026–2029 valmistui kesäkuussa 2026 ja se hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa 9.6.2026, kulttuuri ja vapaa-aikalautakunnassa 10.6.2026 ja kunnanhallituksessa 10.8.2026. Kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano on käynnistynyt elokuussa.

Lapsiystävällinen kunta -mallin mukainen toteuttamissuunnitelma on edennyt viimeistelyvaiheeseen siten, että valtaosa toimenpiteistä on toteutettu asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja seuraavaa toimintasuunnitelmaa valmistellaan alustavasti.

Sivistyksen tukipalvelut

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Toimialueen hallinto

Helmikuussa kunnassa käynnistyi laaja, kaikille esihenkilöille suunnattu Johtamisen taidetta - koulutusohjelma, johon toimialueen esihenkilöt ovat osallistuneet. Koulutusohjelma jatkuu vielä syyskauden 2026 ajan.

Sivistyksen toimialueen johtoryhmän uudistunut kokoonpano on vakiintunut kevään 2026 aikana. Johtoryhmä on rakentanut yhteisiä toimintamalleja ja vahvistanut yhteistyötään. Työskentelyä kehitetään edelleen suunnitelmallisemmaksi ja toimialueen johtamistyötä tukevaksi.

Vuoden 2027 talousarvion valmistelussa on huomioitu palvelutarpeiden muutokset, erityisesti oppilas- ja lapsimäärien kehitys, sekä menokasvun hillitsemisen tavoitteet. Taloudenpitoa ja talousseurantaa on kehitetty suunnitelmallisesti vuoden aikana. Tavoitteena on turvata laadukkaat palvelut ja hallita kustannuspaineita kestävästi.

Särmään muutto tapahtui 14.9.2026. Syyskuun aikana henkilöstö on asettautunut uusiin tiloihin, ja kuntalaisille suunnatut palvelut ovat käynnistyneet muun muassa avoimen varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden osalta. Muutto luo aiempaa paremmat edellytykset yhteistyölle, palveluiden kehittämiselle sekä eri palvelualueiden väliselle vuorovaikutukselle.

Ruokapalvelut

Ruokapalveluiden ateriamäärät ovat kehittyneet ennakoidusti, ja elintarvike- sekä muiden materiaalien kustannukset ovat pysyneet taloussuunnitelman mukaisina. Tilaustarjoiluiden kysyntä on jatkanut kasvuaan.

Maku kysely toteutettiin peruskoulun 4.–9.-luokkien oppilaille, lukion opiskelijoille sekä koulujen opettajille ja muulle henkilökunnalle Webropol kyselynä ajalla 20.10.–7.11.2025. Alkuvuoden aikana kyselyn tuloksista on tiedotettu osallistujille, ja niiden pohjalta käynnistettyjä toimenpiteitä on viety eteenpäin. Erityistä huomiota kohdistetaan kouluruokaryhmän toiminnan kehittämiseen. Kouluruokaryhmä koostuu oppilaista, jotka arvioivat uusia reseptejä, raaka-aineita ja toimintatapoja.

Jokelan ja Kellokosken kouluissa on kouluruokaryhmien toiveesta pilotoitu salaattilounasta osana kouluruokailun kehittämistä. Kokeilun tavoitteena on lisätä kasvispainotteisten vaihtoehtojen houkuttelevuutta, edistää terveellisiä ruokailutottumuksia sekä tarjota oppilaille monipuolisempia valinnanmahdollisuuksia. Kokeiluista saatu palaute on ollut erittäin myönteistä, minkä vuoksi toimintaa jatketaan ja sen vaikutuksia seurataan edelleen osana kouluruokailun kehittämistyötä.

Ikäihmisten ruokailuun osallistujamäärät ovat olleet hienoisessa kasvussa. Tilannetta seurataan jatkuvasti, ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin uusien ruokailukohteiden avaamiseksi.

Pellavan päiväkodin keittiö siirtyi väistötiloihin yhdessä päiväkodin kanssa remontin ajaksi. Toiminta saatiin järjestetty Mikkolan koulun keittiössä. Remontti on ohi ja toiminta on siirtynyt takaisin Pellavan päiväkotiin.

Maininkin päiväkodin keittiö on siirtynyt päiväkodin mukana Mikkolan koululle väistötiloihin ajalle 3.8.2026-30.6.2027. Väistötilajärjestelyn päättymisajankohta tarkentuu kevään 2027 aikana.

Lepolan koulun noin 50 oppilasta siirtyi väistötiloihin, Vanhankylän koululle jatkunee koko syyslukukauden. Siirto aiheutti ruokapalveluihin lisäkustannuksia, koska Vanhankylän koululla ostopalveluna toteutettu ruokapalvelutyö ei kattanut oppilasmäärän lisäystä.

Ruokapalveluissa on jouduttu etsimään sijaisia pitkiin sairauspoissaoloihin, ja sijaisten saaminen määräaikaisiin tehtäviin on osoittautunut erittäin haastavaksi. Tämä on lisännyt kuormitusta henkilöstölle ja vaikeuttanut toiminnan järjestämistä suunnitellulla tavalla.

Koulutuksessa on tänä vuonna painotettu lyhyitä ja säännöllisiä katsauksia. Tarkastelujen tavoitteena on ollut nykyisten prosessien hallinnan varmistaminen, haasteiden tunnistaminen sekä niiden korjaamiseen ja toiminnan jatkuvaan kehittämiseen paneutuminen.

Koko henkilöstölle on toteutettu kysely erityisruokavalio-osaamisesta. Kyselyn tulosten pohjalta suunnitellaan vuoden 2027 koulutuksia, jotka kohdistuvat erityisruokavalio-osaamisen vahvistamiseen ja osaamisen yhdenmukaistamiseen koko ruokapalveluissa.

Varautumiskoulutus on toteutettu koko henkilöstölle, ja hallinnon tehtävänjako poikkeusolojen varalle on päivitetty. Tavoitteena on varmistaa toiminnan jatkuvuus sekä henkilöstön selkeät vastuut erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Circulandia on Euroopan unionin rahoittama kansainvälinen hanke (2026–2030), jonka tavoitteena on rakentaa kestävämpiä ja kiertotalouteen perustuvia ruokajärjestelmiä. Mukana on 35 organisaatiota 12 Euroopan maasta. Tuusulan kunnan ruokapalvelut ovat mukana Circulandia-hankkeessa multiplier-alueena. Hankkeessa kehitetään kiertotalouteen perustuvia ruokajärjestelmiä, jotka tukevat kestävää ruoantuotantoa, vähentävät hävikkiä ja vahvistavat paikallisia ruokaketjuja. Tuusulalle osallistuminen tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää eurooppalaisia innovaatioita ja kehittää entistä vastuullisempia ruokapalveluita kuntalaisille.

Ruoka-avun valtionavustushankkeen väliraportti osoittaa, että toimintaa järjestettiin kaikissa alueen kunnissa ja sen yhteydessä tarjottiin ruoka-avun lisäksi neuvontaa, keskusteluapua, vertaistukea sekä muuta arjen tukea. Ruoka-aputoimijoita ohjattiin ilmoittamaan toiminnastaan Ruoka-apu.fi-palvelussa, ja koulujen linjastohävikkiä hyödynnettiin ruoka-apuna Yhdessä katettu -verkoston kautta Tuusulassa ja Järvenpäässä. Kaksivuotisen hankkeen 242 906 euron rahoituksesta on käytetty 229 344 euroa, josta osatoteuttajille on jaettu 177 500 euroa ja hankehallinnointiin 51 844 euroa. Osatoteuttajien rahoituksen käyttöä on seurattu aktiivisesti, ja jäljellä oleva avustus kohdennetaan toteutuneiden kustannusten perusteella. Ruoka-aputoimijoille ja yhteistyökumppaneille järjestettiin verkostoitumista ja tiedonvaihtoa tukenut yhteinen kokoontuminen, samalla kun vuosien 2027–2028 rahoitushakua valmisteltiin yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa. Rahoitusta siirtyy vuodelle 2027 noin 2 000 euroa tilintarkastus- ja raportointikustannuksiin. Osatoteuttajana toiminut Eväskassi ry lopetti ruoka-aputoiminnan järjestämisen toukokuussa 2026.
Tunnusluvut 1-9.2026

	Tavoitetaso €/ateria	Toteutunut €/ateria	% tavoitteesta
Ateriat	1092780	1515879	92,00 %
Henkilökulut	1,26	1,75	140,00 %
Elintarvikkeet	0,96	0,89	92,00 %
Siivous	0,02	0,02	100,00 %
Kuljetus	0,06	0,04	74,00 %
Vuokrat	0,312	0,315	101,00 %

Hävikkiruoka ruokapalveluissa on ruokaa, joka on jäänyt yli ja jota ei ole käytetty alkuperäisessä tarkoituksessaan, mutta joka on edelleen syömäkelpoista.

	1-3	1-6	1-9	Koko vuosi
Ruoka-apuun luovutettu KG	817	1816	2170	
Ikäihmisten ruokailu, kpl	4094	6765	9354	
EkoTeko kpl	1238	2047	2660	

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen talous on toteutunut talousarvion mukaisesti. Maksutuotot ovat talousarviota suuremmat.

Varhaiskasvatuksessa palvelutarpeen ennakointia on kehitetty edelleen tarkentamalla palveluohjauksen prosesseja ja tiivistämällä yhteistyötä palveluohjauksen ja päiväkodin johtajien välillä. Varhaiskasvatuspaikan järjestämistä ohjaavat periaatteet on arvioitu ja tarkennettu sekä hyväksytty kasvatus- ja sivistyslautakunnassa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen uudistamista kohti vuoden 2030 lakimuutoksen tavoitteita on jatkettu suunnitelmallisesti. Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja koulutuspolkuja on tuettu muun muassa JOTPA-hankkeen avulla, joka on jatkunut syksyllä 2026 suunnitellusti.

Lasten määrät varhaiskasvatuksessa ovat olleet kasvussa viimeisten vuosien aikana.

Varhaiskasvatus ja esiopetus	09/2022	09/2023	09/2024	09/2025	09/2026
Lapsimäärät					
Kunnallisissa palveluissa, kaikki lapset	1323	1425	1549	1580	1585
joista alle 3-vuotiaita	*289*	*382*	*399*	*373*	*382*
Kerhotoiminnassa	61	52	61	70	72
Yksityisissä palveluissa, kaikki lapset	517	495	496	475	494
Yksityisen hoidon tuen lapset, kaikki lapset	517	143**	79**	78	70
joista alle 3-vuotiaita	*	*37**	*14**	*33*	*38*
Palvelusetelilapset, kaikki lapset	-	352**	417	397	424
joista alle 3-vuotiaita	-	*112**	*123*	*117*	*119*

Huom. Palveluseteli otettu käyttöön 1.8.2023

*ei tilastoitu

**elokuun luvut

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut kasvussa Tuusulassa. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut vuonna 2025 kaikkien varhaiskasvatusikäisten osalta 83,8 prosenttia. 3–6-vuotiaiden lasten osalta 94 prosenttia ja 1–2-vuotiaiden osalta 60,8 prosenttia.

Varhaiskasvatuksen tulosidonnaisen palvelusetelin arvo on Tuusulassa 950 euroa. 1.1.2026 on astunut voimaan uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki, johon on lisätty säännökset palvelusetelin arvoon vaikuttavista tekijöistä sekä velvoite tarkistaa setelin arvon kohtuullisuus säännöllisesti. Myös palvelusetelin omavastuuosuutta koskevaa määritelmää on täsmennetty siten, että sen lisäksi palvelunkäyttäjältä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja. Yksityisen varhaiskasvatuksen kehittäminen ja päiväkotien toimintaedellytysten turvaaminen on kriittistä palveluverkon kokonaisuuden kannalta.

Asiakaskysely varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa oleville perheille tehtiin helmi-maaliskuussa 2026. Kysely oli auki ajalla 19.2.–22.3. Huoltajat kokevat, että oma lapsi on tervetullut varhaiskasvatukseen (4,83/5). Erityisesti avoimissa vastauksissa korostui huoltajien tyytyväisyys ja arvostus varhaiskasvatuksen henkilöstöä kohtaan. Uusista perheistä hieman yli 30 prosenttia olivat yhteydessä palveluohjaukseen aloituksen aikana ja heistä 100 prosenttia oli tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Rykmentinpuiston päiväkodin toiminta on käynnistynyt hyvin. Toimintakulttuuria on kehitetty ja yhteistyötä Rykmentinpuiston päiväkodin ja koulun kesken on vahvistettu.

Päiväkoti Pellava on ollut kevään ajan väistössä Mikkolan koulun tiloissa. Alkuvuodesta 2026 on valmisteltu Päiväkoti Pellavan siirtymistä takaisin omiin tiloihin ja Vuoropäiväkoti Mainingin siirtymistä väistöön Mikkolan koulun tiloihin sisäilmakorjausten ajaksi. Päiväkoti Pellava on siirtynyt remontin jälkeen takaisin omiin tiloihin, ja Vuoropäiväkoti Maininki on siirtynyt väistötiloihin Mikkolan koululle kesällä 2026.

Kunnallinen varhaiskasvatus

Heinä-syyskuussa varhaiskasvatuksessa on aloittanut yhteensä 215 lasta. Heinäkuussa supistetun toiminnan aikaan ei aloittanut yhtään lasta, mutta sen sijaan uuden kauden aluksi (elo- syyskuussa) Etelä-Tuusulassa aloitti 157, Kellokoskella 18 ja Jokelassa 40 lasta.

Helmikuussa 2026 Peltokaaren ja Pertun päiväkodit muodostivat uuden yksikön ja johtaminen organisoitiin siten, että Peltokaaren päiväkoti lisättiin Pertun päiväkodin johtamiskokonaisuuteen. Notkopuiston päiväkodin johtaja palasi takaisin omaan tehtäväänsä. Tässä yhteydessä Perttu - Peltokaaren yksikössä aloitti uusi apulaisjohtaja.

Tuusulan varhaiskasvatuksen apulaisjohtajamalli perustuu vahvalle parijohtamisen periaatteelle. Malli vahvistaa pedagogiikan rakenteita ja edesauttaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista. Apulaisjohtajamalli on Tuusulan varhaiskasvatuksessa tunnistettu veto- ja pitovoimatekijä.

Tuusulan varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään Reunamo Education Oy:n Kehittävä palaute -tutkimuksen pohjalta. Tehtyjen johtajuus- ja oppimisympäristöanalyysien tulosten perusteella Tuusulan varhaiskasvatuksen johtamisen vahvuudet näkyvät pedagogisen jaetun johtajuuden toteutumisessa, työyhteisön kehittämisessä sekä ammatillisen toimijuuden tukemisessa. Kehittämistarpeet kohdistuvat toimintarakenteiden selkeyttämiseen, erityisesti yhteistyöhön perusopetuksen kanssa sekä huoltajayhteistyön vahvistamiseen.

Tuusulan kunnan varhaiskasvatus osallistuu syksyllä 2026 Suomessa käynnistyvään kansainväliseen tutkimukseen, jossa tarkastellaan varhaiskasvatuksen ääniympäristöjä uudesta näkökulmasta. Tutkimuksessa ovat mukana Suomi ja Japani, ja sitä johtaa professori Chizuko Tatemoto Hyogon yliopistosta. Suomessa aineistonkeruusta vastaa Reunamo Education Research Oy ja se toteutuu osana varhaiskasvatuksen observointeja.

Kaudelle 2026–2027 on kohdennettu taidepedagogien ja ryhmäavustajien tukea niihin päiväkoteihin, joissa tälle tuen muodolle on ollut perusteet. Samassa yhteydessä on huomioitu integroituihin erityisryhmiin sijoittuvat uudet hakijat. Esiopetuksen oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen osalta tuki on kohdennettu esiopetusryhmiin tunnistettujen tarpeiden mukaisesti.

Heinäkuussa käynnistynyt vakinaisen ryhmäavustajan rekrytointi saatiin päätökseen elokuussa. Tehtävän alkaessa sijoituspaikka on Tuusulanjärven päiväkoti.

Alkuvuodesta 2026 on suunniteltu yhteistyörakenteita ja tilojen yhteiskäyttöä Särmässä yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Kevään aikana on sovittu yhteistilojen aukioloajoista ja kalusteista sekä suunniteltu syksylle työntekijöille aikaa yhteistilojen käyttöönottoon. Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta Särmän tiloissa on alkanut hyvin. Ensimmäisellä viikolla kävijämäärät ovat olleet noin 70 henkilöä päivässä.

Tuusulassa toimii tällä hetkellä kolme integroitua erityisryhmää, jotka sijoittuvat syksystä 2026 Tuusulanjärven, Notkopuiston ja Rykmentinpuiston päiväkoteihin. Lisäksi Päiväkoti Pellavassa jatkaa kohdennetun tuen ryhmä.

Laaja-alaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakinaisen tehtävän rekrytointi saatiin päätökseen helmikuussa 2026. Tehtävä sijoittuu Lahelan tertun ja Nummenharjun päiväkoteihin kaudella 2026–2027.

Hyvinvointialueen hallinnoima ja ohjaama Kirjo- hanke päättyy. Hankkeen tavoitteena on luoda uusia yhteisiä työmuotoja nepsy- oireisen (neuropsykiatriset oireet) asiakkaan porrasteisen tuen ja kuntoutuksen mallia hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyönä. Hankkeen aikana käynnistyy ryhmä nepsy- piirteisten lasten vanhemmille. Ryhmä kohdentuu hyvinvointialueen lapsiperheille, yhteensä 6 ryhmätapaamista 9 viikon aikana.

Esiopetus

Esi- ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä kehitetään edelleen suunnitelmallisesti. Alkuvuodesta rehtorit ja päiväkodin johtajat kokoontuivat kuulemaan esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen tilannekatsausta sekä keskustelemaan tuen rakenteiden johtamisesta.

Esiopetuksen toimintakaudelle 2026–2027 on ilmoittautunut yhteensä 408 lasta, joista 47 on ilmoittautunut yksityisen palveluntuottajan järjestämään esiopetukseen. Ilmoittautuneita on 14 lasta vähemmän kuin viime vuonna tässä vaiheessa.

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan on annettu kaksi muutosmääräystä liittyen esi- ja perusopetuksen lakimuutoksiin koskien liikunnallisen elämäntavan edistämisen velvoitetta sekä varhennettua oppivelvollisuutta. Muutokset astuvat voimaan 1.8.2026 ja opetussuunnitelma on päivitetty.

Esiopetuksessa on tehty lapsikohtaisen tuen päätöksiä kaudella 2025–2026 16 kpl. Tämän lisäksi osalla erityisluokkaa hakevista lapsista on vielä voimassa vanhan perusopetuslain mukainen HOKJS (henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma), joka tarkistetaan tukea koskevaksi päätökseksi perusopetuksen alettua.

Alkuvuodesta 2026 esiopetuksen henkilöstöä on koulutettu perusopetukseen siirtyvien tuettavien esioppilaiden prosesseihin liittyen. Esiopetuksesta perusopetukseen siirtymävaiheen ja muiden tukeen liittyvien asioiden osalta on tehty suunnitelmallisesti ja säännöllisesti yhteistyötä perusopetuksen oppimisen tuen asiantuntijan kanssa.

Esiopetuksen asiakaskysely oli vastattavana maaliskuussa sekä kunnallisen esiopetuksen että yksityisen esiopetuksen huoltajille. Vastausprosentti esiopetuksen asiakaskyselyyn oli 23,1 %, mikä on lähes sama kuin edellisenä vuotena. Kyselyssä selvitettiin huoltajien näkemyksiä palveluun ohjautumisesta (4,7/5), yhteistyöstä (4,44/5), lapsen osallisuudesta esiopetuksessa (4,49/5) sekä lapsi osana ryhmää -aiheesta (4,67/5). Huoltajat olivat erityisen tyytyväisiä siihen, että lapsella on ryhmässä kavereita ja huoltajilla on vahva tunne, että lapsi on tervetullut esiopetuspaikkaan. Myös se, että lapsi tuntee kuuluvansa ryhmään, oli saanut korkean arvosanan. Väittämät "Perheemme on tutustunut kunnan esiopetussuunnitelmaan (KA. 4)" sekä "Minulta vanhempana kysytään toiveita ja odotuksia lapseni arkeen liittyen (KA. 4,02)" saivat hieman muita heikommat arvioinnit.

Lukuvuosisuunnitelmien arvioinneissa oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat toteutuneet monipuolisesti ja konkreettisina toimina. Pienryhmätoiminta on vahvaa ja kielitietoinen pedagogiikka nähdään tärkeänä osana esiopetusta; oppimisen, vuorovaikutuksen ja identiteetin rakentumista. Ryhmäkohtaisista tukimuodoista erityisopettajan tuki ryhmien arjessa näyttäytyi tarpeelliselta ja se toteutui pääsääntöisesti hyvin. Opetuskielen tukiopetus näkyi arjen tekoina ja sulautui kaikkeen toimintaan.

Keväällä 2026 toteutimme ensi kertaa uuden perusopetuslain mukaiset tiedonsiirrot esiopetuksesta perusopetukseen.

Toukokuun 2026 lopussa esiopetuksessa oli yhteensä 397 lasta. Näistä yksityiseen esiopetukseen osallistui 31 lasta ja kunnalliseen esiopetukseen 366 lasta. Esiopetuksen tiedonsiirto perusopetukseen siirtyi tänä keväänä ensimmäistä kertaa sähköisesti Daisy-järjestelmästä Wilmaan. Esiopetuksen työ- ja loma-ajat päivitettiin lautakunnan päätöksellä lukuvuosille 2026–2027 sekä 2027–2028. Esiopetuksen työ- ja loma-aikoja tiivistettiin muutamalla päivällä.

Elokuussa 2026 Tuusulassa esiopetuksen aloitti 410 lasta, mikä on 20 lasta enemmän kuin viime elokuussa. Kunnallisessa esiopetuksessa on aloittanut 364 esioppilasta ja yksityisten palveluntuottajien esiopetuksen on aloittanut 46 esioppilasta.

Elokuussa sähköisestä asiakastietojärjestelmästä poistui lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma –lomake (leops-lomake) ja tilalle tuli niin sanottu yhdistelmälomake eli lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, joka sisältää esioppilaan kokonaisuuden. Varhaiskasvatussuunnitelma on lakisääteinen asiakirja kaikille täydentävässä varhaiskasvatuksessa oleville esioppilaille, joita Tuusulassa on suurin osa. Pelkässä esiopetuksessa Tuusulassa on 23 lasta. Pelkässä esiopetuksessa oleville täytetään jatkossa sama yhdistelmälomake eli lapsen varhaiskasvatussuunnitelma siltä osin kuin se esiopetusta koskee.

Sovitut yhteistyörakenteet perusopetuksen kanssa ovat toteutuneet sovitusti ja syyskuussa kokoonnuimme rehtoreiden ja päiväkodin johtajien kanssa nivelvaiheen yhteistyötapaamiseen ja mukana oli ensimmäistä kertaa myös yksityisten päiväkotien johtajat.

Yksityinen varhaiskasvatus

Palveluseteli on tärkeä osa kunnallista varhaiskasvatusta. Etelä-Tuusulassa etenkin keväällä tehdään tiivistä yhteistyötä, että lapsia voidaan ohjata yksityiseen varhaiskasvatukseen ja taata näin lakisääteisen varhaiskasvatuspalvelun toteutuminen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus on lakisääteistä ja sitä tehdään suunnitelmallisesti. Yksityinen varhaiskasvatus on tärkeä osa Tuusulan palveluverkkoa. Tuusulassa on yhdeksän palvelusetelillä varhaiskasvatusta tarjoavaan päiväkoti sekä yksityisen hoidon tuella toimii päiväkoti ja ryhmäperhepäiväkoti.

Palvelusetelipäiväkotina aloitti tammikuussa 2026 kaksi yksityistä päiväkotia, Päiväkoti Pikku-Arola Mäntsälästä ja Suomalais-Ranskalainen päiväkoti Les Galopins Helsingistä. Palvelusetelipäiväkodeiksi 1.8.2026 alkaen hyväksyttiin Steineripäiväkoti Pohjantähti Tuusulasta.

Varhaiskasvatuksen tulosidonnaisen palvelusetelin arvo on Tuusulassa 950 euroa. Päivitetty Tuusulan kunnan varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirja tuli voimaan 1.1.2026. Sääntökirja päivitettiin uuden varhaiskasvatuksen palveluseteli lain (1048/2025) mukaiseksi, joka korvasi vanhan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain. Keskeistä lakimuutoksessa on terminologian muutos.

Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjausta ja valvontaa on kehitetty toimintakauden aikana. Lupa- ja valvontaviraston 1.6.2026 voimaan tullut määräys toimipaikkakohtaisista omavalvontasuunnitelmista on huomioitu palveluntuottajien ohjauksessa. Syyskuussa otettiin käyttöön sähköinen palvelusetelin liite, joka parantaa tietoturvaa ja helpottaa palveluntuottajien toimintaa. Korotetun palvelusetelin kohdentumisen seurantaa on vahvistettu uudella toimintamallilla. Yksityisiä päiväkoteja on tuettu laadukkaan pedagogisen toiminnan toteuttamisessa järjestämällä koulutuksia lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kirjaamisesta ja yleisen tuen vaikuttavuudesta. Näitä teemoja seurataan myös ohjaus- ja valvontakäynneillä.

Oppiminen

Koulujen ja lukion lukuvuosi on alkanut suunnitellusti ja perusopetuksen oppilaita on lukuvuoden 2026–2027 alkaessa 4685. Tuusulan lukiossa opiskelee 815 opiskelijaa.
Perusopetuksessa ja lukiossa on jatkettu oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa vahvistamalla toimintakulttuuria ja henkilöstön osaamista. Yksiköissä on lisäksi toteutettu kehittämissuunnitelmiin perustuvia paikallisia kehittämistoimenpiteitä. Yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät ovat seuranneet ja arvioineet koulujen hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä sekä ohjanneet tarvittavia toimenpiteitä. Hyvinvointityötä johdetaan tiedolla hyödyntäen kyselyiden tuloksia ja muuta seurantatietoa. Kansainvälistä toimintaa on vahvistettu kotikansainvälisyyden sekä Erasmus+ -ohjelman mahdollistamien opinto- ja yhteistyöjaksojen kautta.
Jos koulun oppilasmäärä laskee alle 60 oppilaan, koulun tilannetta tarkastellaan ja aloitetaan tarvittaessa päätöksenteon ennakkovaikutusten arviointi. Tuomalan koulun ennakkovaikutusten arviointi on käynnistetty Kunnanhallituksessa 24.8.2026 tehdyn päätöksen mukaisesti syyskuussa 2026.
Yhteistyö esiopetuksen kanssa jatkuu suunnitelmallisesti yhdessä sovituissa rakenteissa. Päiväkotien johtajat sekä koulujen rehtorit kokoontuvat säännöllisesti yhteisen vuosikellon ohjaamana. Syyskuussa 2026 on ollut yhteinen tapaaminen aiheena yhteistyörakenteet.
Tuusulan kunnan vahva kulttuuriperintö ja kulttuuriperinteet näkyvät laajana sekä monipuolisena oppimisympäristöinä, oppilaiden ja opiskelijoiden mahdollisuuksina nauttia ja oppia taiteesta ja kulttuurista erilaisissa paikallisissa kulttuurikohteissa.

Perusopetus

Peruskoulun aloitti 413 koulutulokasta ensimmäisellä luokalla.
1.8.2026 uusien voimaan tulevien opetussuunnitelman perusteiden perusteella perusopetuksen tehtävänä on edistää liikunnallista elämäntapaa. Liikunnallisen elämäntavan edistämistä tuetaan lukuvuonna Suomi Liikkeelle -hankkeella. Uudistus on selkeyttänyt myös äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineen oppimäärien valintaa ja kielitaidon kartoittamista ja seurantaa. Tätä kuntakohtaista toimeenpanoa kehitetään lukuvuoden aikana. Uudistuksella myös mahdollistetaan oppilaalle toinen vuosi valmistavaa opetusta, mikäli se on arvioinnin perusteella tarpeellista.

Uudet järjestyssääntöpäivitykset mobiililaitteiden täyskiellon osalta astuivat voimaan kouluissa 1.8.2026. Oppimisen palvelualue päivittää suunnitelman kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä sekä niihin liittyvistä menettelytavoista Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti.
Perusopetuksen kaikki koulut aloittavat tukioppilastoiminnan lukuvuoden aikana. Kunnassa laaditaan yhteistä kiusaamiseen puuttumisen mallia osana Reilusti yhdessä, turvaa toisista! -hankkeen puitteissa yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Kaikissa yläkouluissamme on jo tukioppilastoimintaa. Hankkeen puitteissa toteutetaan myös verkkovanhempainiltoja. Koulujemme yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät kokoontuvat säännöllisesti rehtorien johdolla ja johtavat hyvinvointityötä tietoon perustuen. Lisäksi yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa nuorisopalveluissa käynnistetään kuluvan lukuvuoden aikana K-0-toimintaa. Hankkeen puitteissa Tuusulassa kehitetään kunnan koulujen yhteinen kiusaamisen puuttumisen malli hyödyntäen jo olemassa olevia rakenteita.

Lukuvuoden aikana toteutetaan osallistavan budjetoinnin projekteja peruskouluissa. Kaikkien projektien toimenpiteiden tulee olla tehtyinä ja kustannusten käsiteltynä vuoden 2027 loppuun mennessä. Oppimisen palvelualueelle tuli toteutettavaksi neljä projektia: Kellokosken koulua viihtyisämmäksi sekä koko kuntaa koskettavat Leffahetki kouluilla, Tubettajan vierailu ja Koulujen välinen jalkapalloturnaus.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemaa Harrastamisen Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa toteutetaan koko lukuvuoden ajan. Syyskuussa 2026 käynnistyi 50 Harrastamisen Suomen mallin harrastusta. Opetushallituksen tukemaa koulun kerhotoimintaa järjestetään useilla kouluilla koulujen henkilöstön ohjaamana. Syksyn 2026 Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa valtakunnallisen koululaiskyselyn, jonka avulla selvitetään peruskoululaisten harrastustoiveita sekä laajemmin harrastamisen vaikutuksia lapsen elämään. Tuusulan harrastusmessut järjestettiin 25.8.2026 Riihikallion koululla osana "Harrastaminen kuuluu kaikille" -teemaa. Järjestimme keväällä 2026 harrastustuutorikoulutuksen, johon osallistui 33 nuorta. Toiminnan tarkoituksena on kehittää malli, jossa nuoret ovat viestinviejinä harrastuksista ja vapaa-ajan tekemisestä. Nimeksi toiminnalle nuoret valitsivat Harrastusjengi. Tällä hetkellä Harrastusjengin nuoria on Riihikallion, Kellokosken, Kolsan, Hyrylän ja Rykmentinpuiston kouluilla.

Yhteistyö esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa jatkuu suunnitelmallisesti yhdessä sovituissa rakenteissa.

Koulukuljetusten sopimuskausi on voimassa lukuvuoden 2026–2027 loppuun, Sopimuksessa on optiovaraus lukuvuosille 27–28 ja 28–29 Kustannusten määrään pyritään vaikuttamaan reitittämisellä, autojen valinnalla sekä oppilasmäärän pienenemisen kautta.

Kasvun ja oppimisen tuki

Tuusulan perusopetuksessa on elokuussa 2026 31 erityisluokkaa. Kalliomaan koulu tarjoaa sairaalaopetusta ja sairaalaopetuksen konsultaatiota. Vaativan tuen erityisluokkia on 15 Rykmentinpuiston ja Kolsan kouluissa. Lisäksi on yhteensä viisi hoidollispedagogista luokka ns. HoPe-luokkaa. Elokuussa 2026 toimintansa on aloittanut uusi toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen luokka. Osa oppilasta on sipoolaisia. Sipoo maksaa oppilaiden kulut täysimääräisinä. Oppimisen tuen lakimuutoksen toimintakulttuurista muutosta johdetaan edelleen säännöllisillä yhteisillä tilaisuuksilla sekä opetushenkilöstölle että rehtoreille. Esihenkilöpäivissä on käsitelty tuen ajankohtaisia asioita, oppimisen tuen lakimuutoksen toimeenpanoa ja sen vaikutuksia toimintaan, osaamisen jakamista sekä toiminnan resursointiin liittyviä kysymyksiä.

Verkostoyhteistyö nuoriso-ohjaajien, kouluvalmentajien ja Ohjaamon henkilöstön kanssa toimii sujuvasti ja vaikuttavasti.

Lukio

Yhteishaussa Tuusulan lukion 282 aloituspaikkaa täyttyivät lähes kokonaan. Tuusulan lukion opiskelijamäärä on elokuussa 815 opiskelijaa.

Hyrylään on vakinaistettu syksystä 2026 alkaen matematiikan, historian ja yhteiskuntaopin ja englannin tuntiopettajat eli yhteensä kolme uutta opettajaa. Päätoimisia opettajia on yhteensä n. 50.

Lukiolle on myönnetty EU:n kansainvälisyysavustus lukuvuodelle 2026–2027 erilaisiin liikkuvuuksiin ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Rahoituksella toteutetaan opiskelijaryhmien, yksittäisten opiskelijoiden tai opettajien liikkuvuuksia ja kursseja muissa EU-maissa.

Lukioissa on päivitetty tekoälystrategia lukuvuodelle 2026–2027. Lisäksi lukioon on luotu uusi visio "Yhteisillä siivillä".

Lukion oppimisen tuen uudistus tuli voimaan syksyllä 2025 ja sen käytänteitä on kehitetty edelleen ja sen vaikutuksia arvioidaan säännöllisesti.

Syksyllä 2026 ylioppilaskokeet järjestetään uudessa sovelluspohjaisessa Abitti2-järjestelmässä.

Vapaa-aikapalvelut

Tuusulalaisille nuoriso- ja liikuntatyötä tekeville yhdistyksille myönnettiin toiminta-avustuksia ja tukea harrastusmaksuihin, yhteensä 85 000 euroa. Menestyneitä tuusulalaisia urheilijoita palkittiin Halosenniemessä helmikuussa. Urheilukeskuksen esteettömyyskartoitus toteutettiin kevään aikana Avaava Oy:n toimesta. Kartoitus tehtiin koko urheilukeskuksen alueesta yhteistyössä Tuusulan urheilukeskus Oy:n ja Tuusulan Jäähalli Oy:n kanssa. Nuoriso- ja liikuntatyötä tekevien yhdistysten toiminta-avustusten ohjeiden, kriteerien ja lomakkeiden päivitystyö on käynnistynyt. Myös menestyneiden urheilijoiden palkitsemiseen on valmisteilla uudet kategoriat ja kunnan yhteinen palkitsemisjuhla. Harrastusmessut järjestettiin elokuussa Riihikallion koululla. Messut edistävät lapsiystävällisen kuntatyön tavoitteita.

Nuorisopalvelut

Nuorisotilojen aukioloajat ja toiminta ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Kevätkaudella toiminnan painopisteenä oli nuorten arjen tukeminen, turvallisten kohtaamispaikkojen varmistaminen, matalan kynnyksen palveluiden ylläpitäminen sekä osallisuuden vahvistaminen. Koulunuorisotyö tavoitti nuoria kouluissa, ja huhtikuussa käynnistynyt liikkuvan nuorisotyön pilotti laajensi toimintaa nuorten omiin kokoontumisympäristöihin. Samalla jatkettiin uuden Särmän nuorisotilan valmistelua yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa.

Kesäkaudella toiminta painottui koulujen loma-ajan tarpeisiin: nuorille järjestettiin päiväleirejä, retkiä ja avointa toimintaa eri puolilla kuntaa. Liikkuva nuorisotyö jatkui myös kesällä ja täydensi muuta toimintaa kohtaamalla nuoria esimerkiksi puistoissa, asuinalueilla ja kauppojen ympäristöissä. Toiminta on lisännyt turvallisten aikuisten läsnäoloa myös nuorisotilojen ulkopuolella. Syksyllä nuorisotilojen ja kouluissa tehtävän nuorisotyön toiminta käynnistyi jälleen lukuvuoden mukaisesti. Nuorisotila Särmä avattiin syyskuun puolessa välissä.

Viidellä nuorisotilalla on kirjattu yhteensä 18 848 käyntikertaa ja koulunuorisotyössä 15 318 osallistumiskertaa. Liikkuvassa nuorisotyössä on kirjattu 60 toimintakertaa ja 2 891 nuorten kohtaamista, joista 1 018 on merkitty uusien nuorten kohtaamisiksi. Liikkuva nuorisotyö on tavoittanut nuoria heidän omissa kokoontumispaikoissaan, myös sellaisia nuoria, joita alueperusteinen nuorisotyö ei muutoin tavoita. Näin toiminta on lisännyt nuorisopalveluiden kohtaamisia ja täydentänyt nuorisotiloissa tehtävää työtä. Luvut kuvaavat kirjattuja käyntejä, osallistumisia ja kohtaamisia, eivät eri nuorten lukumäärää.

Toiminnan seurantaa on kehitetty vahvistamalla tunnuslukujen keruuta ja systemaattista arviointia. Erityisesti liikkuvassa nuorisotyössä on kerätty tietoa kohtaamispaikoista, nuorten kanssa käytyjen keskustelujen teemoista ja toiminnan tavoittavuudesta. Tietoa sekä nuorten ja henkilöstön kokemuksia hyödynnetään toiminnan kohdentamisessa ja kehittämisessä.

Liikuntapaikkapalvelut

Tuusulanjärven monitoimiradan ylläpito aloitettiin vuoden alusta, jäänradan kausi kesti maaliskuun puoliväliin saakka. Kausi päättyi Talvitulet Tuusulanjärvellä tapahtumaan. Talven vähäisten lumimäärien takia luonnonlumikausi hiihtoreiteillä jäi tavanomaista lyhyemmäksi. Urheilukeskuksen ensilumenladun kausi kesti tykkilumen avulla lähes kuusi kuukautta. Ensilumenladun teossa kokeiltiin ensimmäistä kertaa lumen tuottamista suoraan latureitille.

Ulkojääkenttien määrää vähennettiin merkittävästi tälle kaudelle. Kenttien vähäisempi määrä nosti yksittäisten kenttien käyttöastetta, jolloin myös kunnossapidon tarve kasvoi. Ulkojäiden kausi kesti Tuusulassa noin kaksi kuukautta ja esimerkiksi Jokelassa Lepolan ulkojäät olivat yhtäjaksoisesti avoinna 1.1.–27.2. välisen ajan. Lisäksi tekonurmi pidettiin ensimmäistä kertaa avoinna läpi talven, kokeilu onnistui hyvin.

Urheilukeskuksen BMX-radalla tehtiin huolto- ja kunnostustöitä sekä pienen lähtömäen muutostöitä ennen radan avaamista kesäksi. Uimaranta-alueita kunnostettiin koneellisesti sekä rannoille lisättiin hiekkaa ennen uimarantakauden alkua.

Uimarantakauden päätyttyä urheilukeskuksen lammesta pyritään syksyn aikana vähentämään kalakantaa ja poistamaan vieraslajia hoitokalastuksella.

Metsäpirtin saunarakennuksen peruskorjauksen suunnittelu saatiin päätökseen ja remontti toteutetaan loppuvuodesta 2026. Kellokosken Jokipuiston ulkoilu- ja kuntoporrasalueen suunnitelmat valmistuivat viherpalveluiden johdolla ja hankkeen toteutus aloitetaan loppuvuodesta 2026.

Urheilukeskuksen uuden lähiliikunta-alueen rakennustyöt aloitettiin Taitaja-kisan päättymisen jälkeen. Liikuntapaikka otetaan käyttöön lokakuussa 2026.

Uimahallipalvelut

Uimahalli avattiin kesäkuun alussa laajan peruskorjauksen jälkeen. Allastekniikan vuosihuolto- ja korjaustyöt toteutettiin peruskorjauksen yhteydessä. Uimahallin asiakasmäärät olivat kesä-heinäkuussa erittäin korkealla tasolla. Pitkän käyttökatkon jälkeen uudistettu uimahalli herätti runsaasti kiinnostusta. Asiakasmääriin vaikuttivat myös lähialueen uimapaikkojen poikkeavat aukiolot: Keravan ja Järvenpään uimahallit olivat suljettuina vuosihuoltojen vuoksi ja Keravan maauimala peruskorjauksen vuoksi.

Alakoululaisten uinninopetusta järjestettiin kevätlukukaudella Järvenpään uimahallissa. Uinninopetus käynnistyi omassa uimahallissa elokuussa yhteistyössä Tuusulan Uimaseuran kanssa. Toimintaa laajennetaan koskemaan myös 6.-luokkalaisia valtakunnallisten uinninopetuksen suositusten mukaisesti. Lasten kesäuimakouluja järjestettiin yhteensä 32, ja niihin osallistui 317 lasta.

Liikunnanohjaustoiminta järjestettiin kevätkaudella pääosin Tekova Areenalla. Uimahallin peruskorjauksen aikana ohjattua toimintaa pystyttiin järjestämään tavanomaista enemmän myös Jokelassa ja Kellokoskella. Ohjattuja vesivoimisteluryhmiä järjestettiin kevätkaudella Järvenpään ja Keravan uimahalleissa. Syyskauden ohjattu toiminta käynnistyi elokuun lopussa. Ryhmien täyttöaste on ollut korkea ja ryhmät ovat pääsääntöisesti täynnä. Myös Jokelaan ja Kellokoskelle perustetut uudet kehonhuoltoryhmät ovat toteutuneet suunnitellusti. Suomi liikkeelle - Tuusulan mallin toimintasuunnitelma kaudelle 2026–2027 käynnistyi elokuussa. KouluPT – toiminnassa on ollut mukana vuoden 2026 aikana 25 uutta oppilasta ja yksilöllisiä tapaamisia on ollut 81.

Vapaa-aikapalvelut	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025	OVK 3/26
TEA-viisari liikunta, Tuusula / koko maa	81/72	81/72	84/69	84/69	84/69
TEA-viisari terveyden edistämisaktiivisuus	69/68	73/70	72/69	73/72	73/72
Nuorisotilojen kävijämäärät	9040	20 633	20 579	23 547	18 848
Koulunuorisotyö (kohdatut nuoret)	5588	10 997	20 067	25 592	15 318
Liikkuva nuorisotyö (kohdatut nuoret)	-	-	-	-	2 891
Urheilukeskuksen kävijämäärät	600 000	650 000	700 000	750 000	ei vielä lukua
Uimahallin kävijämäärät/vuosi	166 140	202 214	206 069	65 863	73788
Lasten uimataito, 200 m (5 lk)	63 %	62 %	61 %	69 %	ei vielä lukua

Kulttuuripalvelut

Kirjasto

Pääkirjaston kevyttä peruskorjausta on jatkettu ja suunniteltu uuden tilan käyttöönottoa. TuusInfon siirryttyä palvelukeskus Särmään vapautuu kirjastolle tilaa, johon tulee lehtisali. Suunnitelmissa huomioidaan omatoimikirjaston optio.

Särmän työmaa ja muuttuneet liikennejärjestelyt ovat vaikuttaneet pääkirjaston kulkuyhteyksiin. Palvelukeskuksen avautumisen odotetaan lisäävän kirjaston asiakasmääriä syksyn aikana. Uuden pysäköintialueen käyttöönoton myötä kirjastoauton liikennöinti- ja pysäköintijärjestelyjä tarkennetaan piha-alueen turvallisuuden varmistamiseksi.

Pääkirjastossa on ollut toistuvia järjestyshäiriöitä ja ilkivaltaa. Myös Kellokosken kirjaston omatoimiaikaa jouduttiin supistamaan häiriökäyttäytymisen vuoksi, mikä näkyy laskevasti kävijämäärässä. Vaikka kirjastojen kokonaiskävijämäärä on ollut normaalia alhaisempi, lainausluvut ovat olleet nousussa koko vuoden ajan kaikissa kirjastoyksiköissä. Jokelan kirjastossa varaudutaan kävijämäärän väliaikaiseen kasvuun, kun samassa kiinteistössä sijaitseva nuorisotila menee remonttiin.

Kirjastoauto Kirren 10-vuotisjuhlia vietettiin syyskuussa juhlaviikolla, joka huipentui la 19.9.2026 synttäritapahtumaan. Tilaisuus kiinnosti monia lapsiperheitä, ja kirjastoautoon saatiin uusi päiväkohtainen kävijäennätys, yli 500 kävijää. Palvelukeskus Särmän työmaan vuoksi Kirre oli alkukesän ajan väistötallissa, josta käsin toiminta pystyttiin pitämään normaalilla tasolla. Kirjastoauton käyttöluvut ovat olleet voimakkaassa nousussa niin käyntien kuin lainaustenkin osalta.

Kirjasto on ollut mukana monissa kunnan toiminnoissa ja tapahtumissa, mm. Isot koneet –tapahtumassa sekä puistoruokailuissa. Kirjastoauto ja kirjastopyörä mahdollistavat pop up –tyyppisen kirjastopalvelun myös normaalin toimintaympäristön ulkopuolella.

Hanke Moninaiset erityiset on saanut kirjastokentällä paljon huomiota, ja hankekoordinaattori on esitellyt hanketta Kirjastopäivillä Oulussa. Osana demokratiatyötä kirjastoissa on pidetty keskustelutilaisuuksia kuntalaisille. Pormestari ja kansliapäällikkö vierailivat kevään aikana kunnan jokaisessa kirjastossa kuulemassa kuntalaisia. Myös kirjailijavierailuja järjestettiin eri toimipisteessä.

Museo- ja kulttuuripalvelut

Kulttuurin ja taiteen työ- ja kokoelmatilojen peruskorjaus Noppaan eli entiseen Hyökkälän kouluun alkoi tammikuussa. Talo luovutettiin käyttäjille elokuun lopussa. Kalustehankinnat, erityisesti kokoelmatiloihin, ovat työllistäneet henkilökuntaa. Myös kokoelmien muutto taloon vie aikaa useita kuukausia.

Erkkolan kevätnäyttely “Lehden terällä” herätti suurta kiinnostusta. Halosenniemessä näkyy Pekka Halosen Pariisin-näyttelyn vaikutus ulkomaalaisten kävijöiden kasvuna. ”Pekka Halonen – Oodi suomelle” -näyttelyn näki Pariisissa yli 190 000 vierailijaa. Näyttely avattiin Alankomaiden Enschedessä Rijksmuseum Twnthessä maaliskuun lopussa ja syyskuun alussa Tanskan Ordrupgaard-museossa. Alkukesästä Erkkolassa ja Halosenniemessä avattiin uudet, museon omiin kokoelmiin perustuvat näyttelyt. Ne ovat esillä ensi vuoteen asti henkilökunnan keskittyessä kokoelmien muuttoon.

II asteen kulttuurikasvatussuunnitelmaan kuuluva Kult@Fest –nuorten kulttuurifestivaali keräsi sekä lukiolaiset että Keudan ja Pekka Halosen akatemian opiskelijoita Monioon. Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisiin ohjelmiin on osallistunut tuhansia tuusulalaisia lapsia ja nuoria kevään ja alkusyksyn aikana.

Eino Leinon kuolemasta tuli 100 vuotta tammikuussa. Moniossa järjestetty Rantatien runoruhtinas -konsertti keräsi salin täyteen. Konsertit museokohteissa ja Moniossa ovat olleet edelleen hyvin suosittuja. Skidiviikko tarjosi perinteiseen tapaan lukuisia vaihtoehtoja lastenkulttuurin kokemiseen. Ensisijaisesti ikäihmiselle tarkoitettujen kotikonserttien toteuttajan oli harmonikkataiteilija Maria Kalaniemi. Kesätaiteilijaksi valittiin skenografi Tua Holappa.

Tuusula-päivää juhlittiin Kellokoskella. Tilaisuudessa myönnettiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jakama Vuoden kulttuurimyönteinen palkinto Tuusulanjärven kirjailijasymposiumille. Tuusulan taiteiden yötä juhlittiin eri kuntakeskuksissa elokuussa. Kotorannanpuistoon juhlijoita kerääntyi noin 10 000. Keski-Uusimaan kuntien yhteistä Pride-tapahtumaa isännöi tänä vuonna Tuusula. Juhla järjestettiin Moniolla. Lasten museojuhlia vietettiin Tuusulanjärven museoissa elokuun lopussa. Juhlijoita oli noin 2 000.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan olivat haettavissa tammikuussa. Kaikkiaan hakemuksia saapui 56 kappaletta ja avustuksia haettiin yhteensä 208 165 eurolla. Tuusulan kunnan talousarvioon 2026 oli varattu kulttuuritoiminnan tukemiseen yhteensä 125 000 euroa. Avustuksia myönnettiin 53 kulttuurin ja taiteen harrastajalle tai ammattilaiselle.

Tuusulan Opisto ja kuvataidekoulu

Tuusulan Opistossa syyskaudella toteutuvien opetuskurssien määrä on hienoisessa kasvussa. Rakennus Kympin perusparannus on edennyt hyvin ja Opistolle sinne tulevan kielten opetustilojen kalustuksen suunnittelu on käynnistynyt. Tuusulan kuvataidekoulu juhlii 25-vuotisjuhlavuottaan juhlaluentosarjan merkeissä syys-lokakuussa.

Lottamuseon kanssa yhteistyössä kesän aikana Museon pihapiiriin toteutettu ympäristötaidenäyttely oli suositu kuntalaisten ja vierailijoiden käyntikohde. Syyskuussa Monion Galleriaan avautunut kuvataidekoulun ja lukion opiskelijoiden savitöihin painottunut näyttely on esimerkki oppilaitosten välisestä yhteistyöstä. Opiston opetusohjelman uutena avauksena alkoivat mm. Elokuvanäyttelemisen opetus sekä tietotekniikan opetus Riihikalliossa. Vanhojen ikkunoiden kunnostuskurssi puolestaan on osa Opiston panosta Tuusulan kulttuurisen kestävän kehityksen saralla. Opiston kursseista keramiikka- ja vesijumppakurssit tulivat täyteen opiskelijoista muutamassa sekunnissa. Esimerkiksi italian kielen ja vaateompelun, erityisesti korjausompelun suosio on kasvussa. Liikunnan opetuksen saralla toiminta on palautunut normaaliksi Uimahallin peruskorjauksen valmistuttua.

Ilmatorjuntamuseo

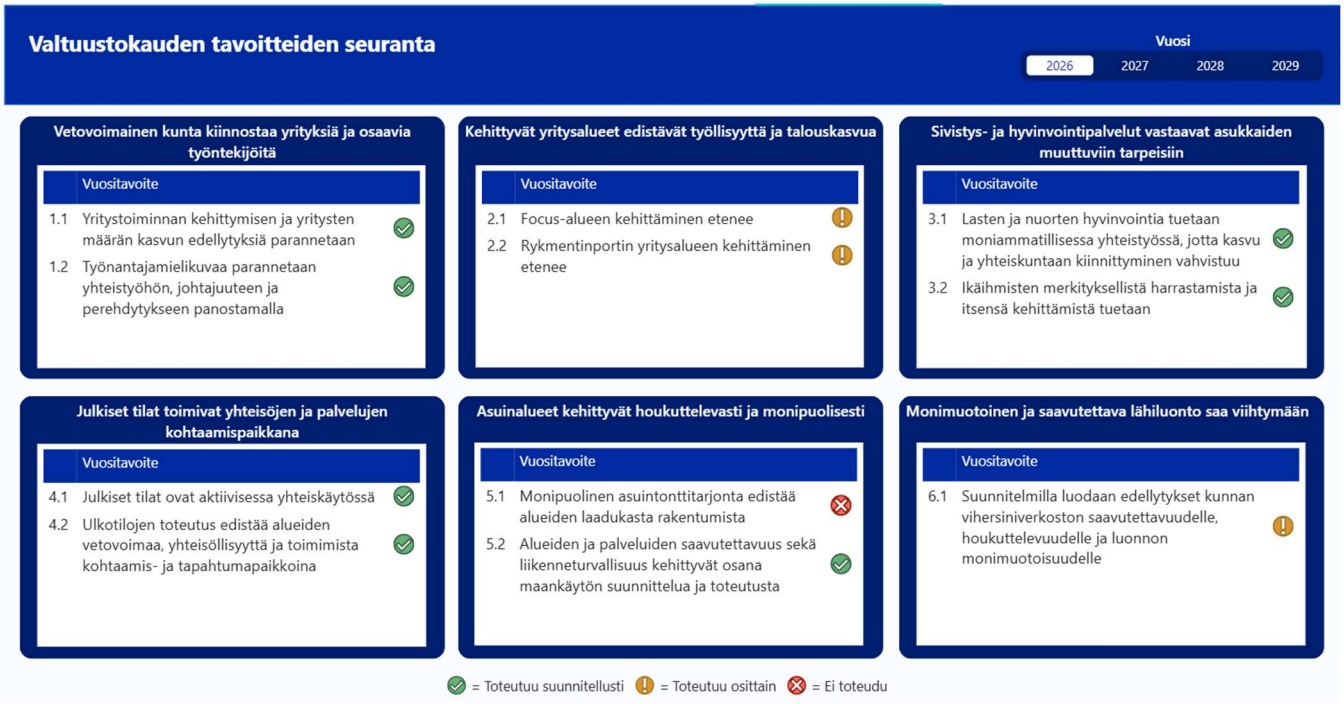
Ilmatorjuntamuseon kuluihin oli talousarviossa 2026 varattu vain 6394 euroa. Kunnanvaltuuston vuonna 2018 hyväksymän sopimuksen mukaan Ilmatorjuntamuseon ylläpitokorvauksen kokonaismäärä voi olla korkeintaan 49 200 (alv 0 %) euroa vuodessa. Ilmatorjuntamuseon kulut ylittivät budjetin jo maaliskuussa. Ilmatorjuntamuseon budjettiin tulee lisätä puuttuvat noin 42 000 euroa.

Syyskuun lopussa Ilmatorjuntamuseolla avautui näyttely Unbreakable Code, joka kertoo Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamista vahingoista Ukrainassa.

Kulttuuripalvelut	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025	OVK3 2026
Kulttuurikasvatussuunnitelmiin osallistuneet lapset ja nuoret	-	-	14 373		5528
Kirjastolainat	495 911	502 977	522 819	515 740	394 040
Kirjaston kävijämäärät	290 840	327 009	319 427	249 089	177 768
Opiston opiskelijat					3319
Opiston oppitunnit	9482	10 400	10 400		5462
Museon kävijämäärät	45 537	55 000	45 620		47 122
Museopalveluissa kohdatut (ei-kävijät)	9 482	7 200	15 112		849
Kulttuurin esityskerrat	173	164	203		126

Vuositavoitteiden toteutumisen tilanne ja poikkeamat

Vuositavoitteiden toteuman tilannetta voi tarkastella sivustolla: strategia.tuusula.fi

Vuositavoite: 1 | 2

3.1. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan moniammatillisessa yhteistyössä, jotta kasvu ja yhteiskuntaan kiinnittyminen vahvistuu

Vuosi: 2026 | 2027 | 2028 | 2029

Kuvaus tavoitteen toteutumisesta

Särmän palvelukeskuksen avautuminen on parantanut varhaiskasvatuksen palveluohjauksen saavutettavuutta ja tukenut palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.
Koulujen toimintakulttuuria kehitetään suunnitelmallisesti osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Hyvinvointityön johtaminen kouluissa perustuu ajantasaiseen tietoon ja sen systemaattiseen hyödyntämiseen.
Lasten ja nuorten osallisuutta on vahvistettu harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan kehittämisessä. Harrastusmessut 2026 toteutettiin yhteistyössä yhdistysten kanssa. Harrastusmahdollisuuksista viestittiin laajasti muun muassa kaikille

Toteutumisen kokonaisarvio

Toimenpide	Arvio
Kulttuuripalveluissa on kohdattu erityisryhmiä ja huomioitu heidän tarpeensa Moninaiset erityiset -hankkeessa.	✓
Kohdennettua nuorisotyötä on vahvistettu moniammatillisessa yhteistyössä.	✓
Lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminnan saavutettavuutta on parannettu viestintää ja kohderyhmän osallisuutta kehittämällä.	✓
Ruokapalvelut ovat toteuttaneet makukyselyn, jonka tuloksien avulla kehitetään ruokalistaa huomioiden monikulttuuristen lasten ja nuorten tarpeet.	✓
Varhaiskasvatuksessa on tehty yhteistyötä moniammatillisissa verkostoissa hyvinvointialueen kanssa ja vahvistettu varhaiskasvatuksen sosio-nomin ja lapsiperheiden ohjaajan työnkuvia lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjinä ja osana moniammatillista varhaiskasvatuksen tiimiä.	✓
Varhaiskasvatuksen päivitetyt painopistealueet leikki, liikkuminen ja kaveritaidot on viety osaksi päiväkotien arkea.	✓
Varhaiskasvatuksen palveluohjausta on kehitetty vastaamaan kunnan monikulttuurisen kehittymisen tarpeita.	✓
Oppimisen tuen uudistus on viety käytäntöön onnistuneesti vastaamaan opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita.	!
Oppilaiden hyvinvointia on lisätty varmistamalla turvallinen arki kouluissa.	!

✓ = Toteutuu suunnitellusti ! = Toteutuu osittain ✗ = Ei toteudu

Vuositavoite: 1 | 2

3.2. Ikäihmisten merkityksellistä harrastamista ja itsensä kehittämistä tuetaan

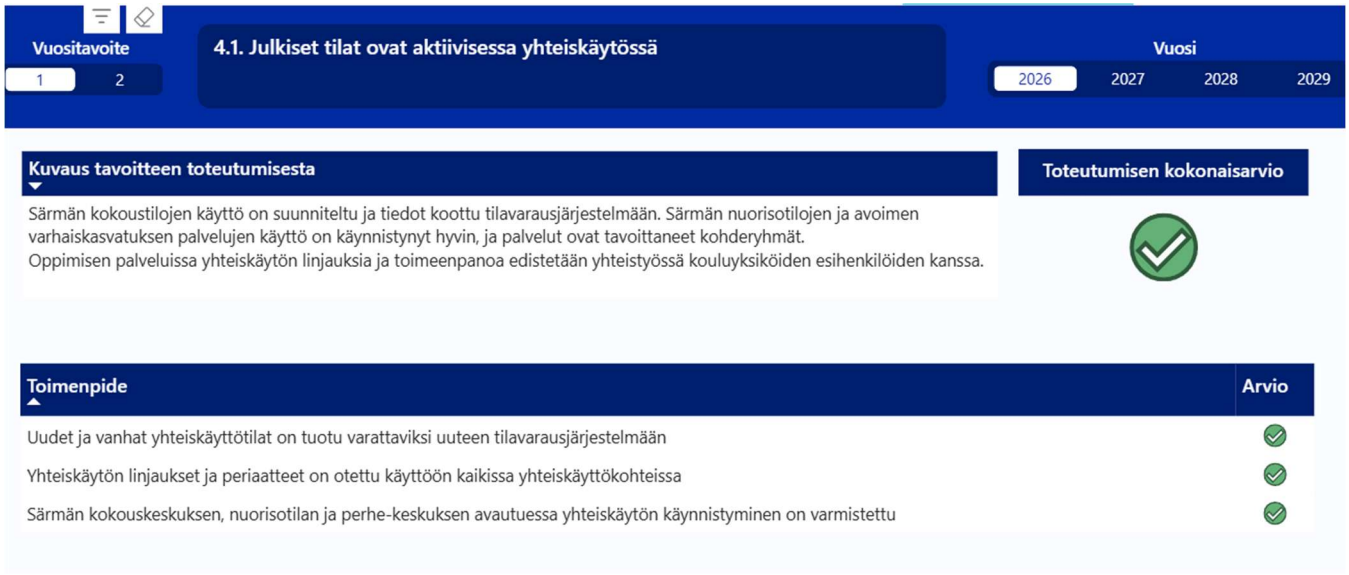
Vuosi: 2026

Kuvaus tavoitteen toteutumisesta

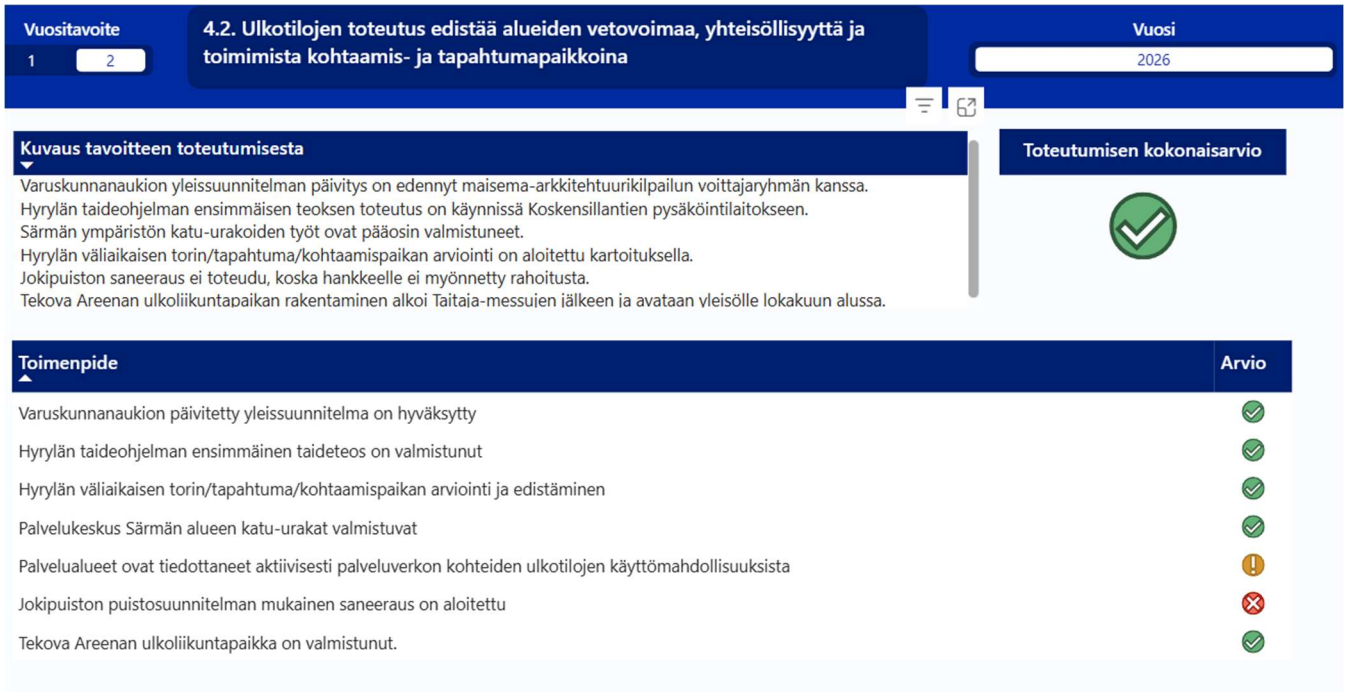
Vuositavoitteiden toteuttaminen etenee suunnitellusti. Ohjatun liikunnan mahdollisuuksia on vahvistettu. Kulttuuripalvelut on lisännyt kulttuurin saavutettavuutta järjestämällä kotikonsertteja ikäihmisille. Ikäihmisten osallistuminen järjestettyihin ruokailumahdollisuuksiin on ollut hienoisessa nousussa.

Toteutumisen kokonaisarvio

Toimenpide	Arvio
Kulttuuripalveluissa on tehty demokratiatyötä ja vahvistettu kuntalaisten digitaitoja.	✓
Kulttuuripalveluissa on huomioitu ikäihmisten tarpeita kulttuurisessa vanhustyössä.	✓
Ikäihmisten ruokailun osallistumismäärä on seurattu säännöllisesti. Ikäihmisille on pidetty avoinna riittävä määrä kouluravintoloita, jotta kaikilla halukkailla on mahdollisuus osallistua ruokailuun.	✓
Ikäihmisten toimintakykyä on tuettu liikuntapalveluissa.	✓
Urheilukeskuksen alueesta ja toiminnasta on teetetty esteettömyyskartoitus.	✓

Kasvun ja ympäristön vastuun alaisena, sivistyksen toimialaan liittyen.

Investoinnit

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Investoinnit 2026	**Toteuma 1-9/2026**		**TA2026**		**Jäljellä**	**TOT %**
Rykmentinpuiston päiväkodin ensivarustus	-1 349	-	10 000	-	8 651	13,50 %
Robotiikkalainaamo	-21 621	-	12 000		9 621	180,18 %
Riihikallion koulun ensivarustus	-2 941	-	40 000	-	37 059	7,40 %
Rykmentinpuiston koulun ensivarustus	-11 703	-	50 000	-	38 297	23,40 %
Tuusulanjärven koulun varustus	-5 457					
Yhteiskäyttövälineiden hankinta		-	30 000	-	30 000	0,00 %
Kylmäkuljetusvaunujen osittainen uusiminen	-27 960	-	30 000	-	2 040	93,20 %
Yhteensä	**-71 031**	**-**	**172 000**	**-**	**100 969**	**41,30 %**

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Investoinnit 2026	**Toteuma 1-9/2026**		**TA2026**		**Jäljellä**	**TOT %**
Kirjastoauton viilennyslaite	-5 240	-	15 000	-	9 760	34,93 %
Hyökkälän kokoelmatilojen säilytysratkaisut		-	80 000	-	80 000	0,00 %
Rakennuskymppi kalustus		-	10 000	-	10 000	0,00 %
Kiinteistötraktori		-	70 000	-	70 000	0,00 %
Jokelan traktorimönkijä		-	25 000	-	25 000	0,00 %
Yhteensä	**-5 240**	**-**	**200 000**	**-**	**194 760**	2,62 %